

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพของแกนนำสุขภาพในชุมชน มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ วิเคราะห์สถานการณ์การถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพของตำบลท่าโพธิ์ อ.เมือง จังหวัดพิษณุโลก สร้างรูปแบบการถ่ายทอดความรู้และทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ของแกนนำสุขภาพในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แนวทางสนทนากลุ่ม แบบสอบถามความรู้ และแบบสังเกตการปฏิบัติด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนโดยแบบสอบถามความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพมีค่าความเที่ยง 0.82 และแบบสังเกตการสอนมีค่า inter-rater reliability เท่ากับ 0.78 ผลการวิเคราะห์ภาพและปัญหาการถ่ายทอดความรู้พบว่า ผู้ป่วยได้รับความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพเมื่อแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เอกสารที่มีวิทยากรมาบรรยาย หรือแจกเอกสารในขณะที่ไปเยี่ยมที่บ้าน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการได้รับความรู้ คือให้ประชาชนหรือผู้ป่วยไม่สามารถอ่านเอกสารได้และบางรายอ่านได้แต่ยังไม่เข้าใจ จึงปฏิบัติตนได้ไม่ถูกต้อง รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับแกนนำสุขภาพในชุมชน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ การเรียนการสอน การกระทำหรือการฝึกสอน การวัดผล ความร่วมมือระหว่างแกนนำสุขภาพ และการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ผลการทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า หลังการใช้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ความรู้และทักษะการสอนด้านการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพทั้ง 5 ขั้นตอนสามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะการสอนของแกนนำสุขภาพในชุมชนได้

The purpose of this research study was to determine the problem and need of health promotion in community and to create an effective model for knowledge transformation about health promotion among community leaders. A three stage approach was used in this study to develop the model and collect data on the models effectiveness. First a situational analysis of problem and need regarding health promotion was conducted in Thumboon Taa Poo, Meung district Phitsanulok, Thailand. The second step in the research process was to develop the model for knowledge transformation about health promotion among community leaders by using the information from the situational analysis, conferring with experts, and brainstorming with community stakeholder. Data regarding the development of the model and its effect on knowledge transformation was obtained through focus groups meetings and data from two health promotion research instruments. Control group pre-posttest design were use to evaluate the effectiveness of the model by using two competencies, knowledge, and teaching skill. A questionnaire was concerning knowledge levels and had a reliability of 0.82 when a check list to evaluate teaching skills and had an inter-rater reliability of 0.78 were research instruments. The control group did not participate in the model whereas the experimental group participated in all steps of the model. Data from the focus groups was analyzed using content analysis. Data from the questionnaires and check list were analyzed using mean, and repeated measures ANOVA.

Findings from the focus group interviews was that health promotion pamphlets were the primary means of providing information about health promotion activities. The problem with this approach was that the people in the community were unable to read the pamphlets. Therefore, the model for transformation of health knowledge stressed the use of a variety of media styles to promote awareness of health promotion activities. The model developed in this study for transformation of health knowledge has five steps: learning, teaching through practice, measuring outcomes of knowledge and teaching skill, collaboration among community leaders and finally, measuring the transformation of health promotion competency. The outcomes of data collected from the instrument found that knowledge levels and teaching skill in the experimental group had significantly higher scores than that of the control group ($p=0.001$). This result shows that the five steps of the model for knowledge transformation enhance the potential for health promotion knowledge and teaching skill among community leaders.